

1203210

RAAD / CIE	
dd	nr

Gemeenteraad van Steenberg
Postbus 6
4650 AA STEENBERGEN NB

Brabantlaan 1
Postbus 90151
5200 MC 's-Hertogenbosch
Telefoon (073) 681 28 12
Fax (073) 614 11 15
info@brabant.nl
www.brabant.nl
Bank ING 67.45.60.043

Gem. STEENBERGEN		Kopie aan: AD Bm GF	
25 APR 2012		Vertrouwelijk	
ordn	GF		

VERZONDEN 24 APR. 2012

Onderwerp

Actualiteiten en aandachtspunten in het kader van onze taak als financieel toezichthouder

Datum

24 april 2012

Ons kenmerk

C2073297/3011058

Uw kenmerk

-

Contactpersoon

T. Noordegraaf

Directie

ROH

Telefoon

(073) 680 83 50

Fax

(073) 680 76 45

Bijlage(n)

-

E-mail

TNoordegraaf@brabant.nl

Geachte raad,

In deze brief informeren wij u over een aantal actualiteiten en aandachtspunten in het kader van onze taak als financieel toezichthouder. Wij verzoeken u met onderstaande rekening te houden bij het opstellen van uw begroting 2013.

Zoals gebruikelijk komt uw gemeente in aanmerking voor het reguliere 'repressieve toezicht' wanneer uw begroting 2013 naar ons oordeel structureel in evenwicht is. Mocht dit niet het geval zijn, dan dient de meerjarenraming 2014-2016 voldoende aannemelijk te maken dat dit evenwicht uiterlijk in 2016 wordt bereikt. Daarnaast dienen zowel de jaarrekening 2010 (15 juli) als de begroting en meerjarenraming (15 november) tijdig aan ons te zijn ingezonden.

Structurele baten en lasten

Bij de beoordeling of uw begroting structureel in evenwicht is, maken wij gebruik van het overzicht van incidentele baten en lasten. Door middel van dit overzicht, dat op basis van het BBV onderdeel dient uit te maken van uw begrotingsstukken, wordt bepaald of sprake is van structurele lasten die worden gedekt door structurele baten. Wij gaan daarbij uit van het bestaande beleid, alsmede het door u bij de begroting vastgestelde nieuwe beleid.

Wij constateren dat bijna alle gemeenten het overzicht van incidentele baten en lasten onderdeel uit laten maken van de begrotingsstukken. Tegelijkertijd constateren wij ook, dat nog lang niet alle gemeenten dit overzicht ook daadwerkelijk gebruiken bij het bepalen van het structurele begrotingssaldo. Wij verzoeken u in de komende begroting het overzicht van incidentele baten en lasten te betrekken bij het presenteren van de structurele begrotingssaldi.

Het provinciehuis is vanaf het centraal station bereikbaar met stadsbus, lijn 61 en 64, halte Provinciehuis, met de treintaxi en met de OV-fiets.

Dat het overzicht van incidentele baten en lasten onder andere belangrijk is voor de bepaling van het materieel evenwicht van de begroting kunnen we ook teruglezen in de notitie 'incidentele en structurele baten en lasten' die de Commissie BBV in januari 2012 heeft uitgebracht. In de notitie is een aantal voorbeelden en verduidelijkingen aangegeven over de incidentele baten en lasten. Het BBV zal namelijk per 1 januari 2013 op dit onderwerp worden aangepast. In het overzicht van incidentele baten en lasten dient een aantal extra gegevens te worden opgenomen. De incidentele baten en lasten moeten ook per programma worden weergegeven. Ook wordt er een overzicht gevraagd van de geraamde structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves. Tot slot moeten deze gegevens ook meerjarig worden opgenomen in het overzicht. Ondanks dat de wijziging van het BBV per 1 januari 2013 in werking treedt, vragen wij u het overzicht in de begroting 2013 volgens de nieuwe regelgeving op te stellen.

Datum

24 april 2012

Ons kenmerk

C2073297/3011058

Taakstellingen/bezuinigingen

Veel gemeenten hebben de meerjarenraming 2013 tot en met 2015 van de begroting 2012 sluitend gemaakt met bezuinigingsmaatregelen c.q. taakstellingen. De wijze waarop gemeenten met bezuinigingsmaatregelen omgaan, loopt sterk uiteen. Dit varieert van vrijwel concreet ingevulde posten met het bijbehorend proces tot het aangeven van niet meer dan een stelpost met het bedrag dat nog moet worden bezuinigd. Ten behoeve van de bepaling van de financiële positie worden alle in de begroting opgenomen bezuinigingsmaatregelen door ons op hardheid en haalbaarheid beoordeeld. Hiermee wordt de realiteit van de ramingen bepaald en daarmee ook de realiteit van het structureel budgettaire saldo van de begrotingen. Met andere woorden: er dient sprake te zijn van een reëel perspectief.

Voor een positief oordeel is het noodzakelijk dat de raad, als hoogste bestuursorgaan van de gemeente, een uitspraak doet over de invulling. Daarbij dienen de te treffen bezuinigingsmaatregelen concreet op programmaniveau te zijn ingevuld. Ervaringen opgedaan met eerdere bezuinigingsoperaties kunnen in ons oordeel meewegen.

Samengevat betekent het bovenstaande dat taakstellingen voor 2013 alleen onderdeel kunnen zijn van het begrotingsaldo als deze voldoende concreet en haalbaar zijn en zijn gebaseerd op een door de raad vastgesteld besluit. De eis voor een concrete en haalbare onderbouwing is eveneens van toepassing op bezuinigingen en taakstellingen die onderdeel uitmaken van het saldo van de meerjarenraming.

Wij hebben bij het begrotingsonderzoek 2012 geconstateerd dat gemeenten taakstellingen hebben opgenomen die aan verbonden partijen c.q. gemeenschappelijke regelingen worden opgelegd. Wij wijzen u erop dat deze taakstellingen door ons alleen als reëel worden beschouwd indien de desbetreffende verbonden partij of gemeenschappelijke regeling op bestuurlijk niveau heeft besloten tot deze taakstelling.

Datum

24 april 2012

Ons kenmerk

C2073297/3011058

Rente grondexploitatie

Bij het onderzoek naar de begrotingen 2012 is ons gebleken, dat er nog steeds gemeenten zijn die een (erg) hoog rentepercentage doorberekenen aan de grondexploitatie. Wanneer dit over een hoge boekwaarde gebeurt, wordt de 'algemene dienst' sterk bevoordeeld. In het kader van de realiteit van de ramingen beoordelen wij de door de gemeente gehanteerde rentepercentages. De reële (langlopende) rente ligt al enige tijd rond de 3 – 3,5%. Deze percentages dienen ook doorberekend te worden aan de grondexploitatie. Een reëel door te berekenen rente aan de grondexploitatie stellen wij in het algemeen op maximaal 4%. Bij een hoger doorberekend percentage beoordelen wij wat voor effect dit heeft op het begrotingsaldo. Daarnaast bevordert het toerekenen van een reële rente aan de grondexploitatie het resultaat van de grondexploitatie in positieve zin.

Notitie grondexploitatie (bijgesteld)

Voor de actualiteiten binnen de grondexploitatie wijzen wij u op de 'Notitie grondexploitatie (bijgesteld)' die de Commissie BBV in februari 2012 uitgebracht heeft. Deze notitie is namelijk van toepassing voor de begroting 2013. In deze notitie wordt onder andere de status van niet in exploitatie genomen grond uiteen gezet. Niet in exploitatie genomen bouwgrond is meestal anticiperend of strategisch aangekocht. Er is dan nog geen exploitatiebegroting beschikbaar. Bijschrijving van onder andere rentekosten kan uitsluitend betrekking hebben op de fase waarin sprake is van vervaardiging. Wanneer er sprake is van een reëel en stellig voornemen voor bebouwing in de nabije toekomst, valt niet in exploitatie genomen (bouw)grond nog juist binnen de vervaardigingsfase. Dit moet wel zijn gebaseerd op een raadsbesluit waarin inhoud gegeven wordt aan ambitie en planperiode. Ontbreekt dit raadsbesluit dan heeft de grond niet de status van niet in exploitatie genomen bouwgrond, maar van voorraad grond- en hulpstoffen. Op ruilgronden en gronden die niet direct voor vervaardiging zijn aangeschaft kan geen rente worden bijgeschreven.

Wij adviseren u in uw begroting, bijvoorbeeld in de paragraaf grondbeleid, inzicht te geven in:

- bouwgronden in exploitatie;
- niet in exploitatie genomen bouwgronden;
- gronden onderdeel van voorraad grond- en hulpstoffen.

Gezamenlijk onderzoeksthema

De gezamenlijke toezichhouders op de gemeentefinanciën hebben in 2011 een specifiek onderzoek ingesteld naar de situatie van de gemeentelijke grondexploitatie. De uitkomst van dat onderzoek bevestigde het bestaande beeld dat de grondexploitatie voor veel gemeenten in Nederland een substantieel risico betekent, maar dat in samenspraak met de accountant wel verantwoordelijkheid wordt genomen m.b.t. oplopende tekorten c.q. verliezen door afwaardering van boekwaarden of vorming van voorzieningen. Omdat niet wordt verwacht dat de komende jaren dit beeld zal wijzigen en er wellicht gemeenten in financiële problemen komen, is besloten dit onderzoek in 2012 voort te zetten op basis van de jaarrekening 2011.

Tijdens het onderzoek is onder andere gebleken dat onder meer de risico's van PPS-constructies, zowel bij de gemeenten zelf als bij de toezichhouder, niet altijd helder in beeld zijn. Vaak is niet duidelijk welke risico's de gemeente binnen de PPS-constructie loopt. Is dat wel het geval, dan is niet altijd duidelijk wat de eventuele financiële gevolgen van deze risico's voor de gemeente kunnen zijn. Wij adviseren u, althans voor zover u zich hierin herkent, aan deze aspecten het komende jaar bijzondere aandacht te besteden.

In dit verband vragen wij aandacht voor het tijdig aanpassen van de exploitatieberekeningen en vooral om daarin realistische parameters te hanteren en uit te gaan van reële planningen van de uit te geven vierkante meters voor de diverse bestemmingen. Uiteraard is het hierbij ook van belang dat de beleidsbepaling en de uitvoering van de eigen gemeentelijke grondexploitatie wordt afgestemd op de bouwcapaciteit in plannen van omliggende gemeenten en externe partijen (inclusief PPS-constructies) en de realisatie daarvan.

Opstellen krimpparagraaf

Wij adviseren gemeenten die mogelijk te maken hebben of te maken krijgen met een afname van de bevolking om nu al een paragraaf demografische ontwikkeling toe te voegen aan de begroting en de jaarrekening. Paragrafen dwingen tot het formuleren van een samenhangend beleid dat de afzonderlijke beleidsterreinen overstijgt en ingrijpende gevolgen kan hebben. Krimp is daar een typisch voorbeeld van.

Vertegenwoordigers van gemeenten, provincies, de VNG en het ministerie van BZK hebben een handreiking paragraaf demografische ontwikkeling opgesteld. De handreiking en alle tot nu toe opgestelde paragrafen zijn te vinden op de site www.vanmeernaarbeter.nl.

Datum

24 april 2012

Ons kenmerk

C2073297/3011058

Modernisering financieel toezicht.

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) heeft besloten het wetsontwerp “duurzaam financieel evenwicht” van 2005 aan te passen. In plaats van het begrip “duurzaam financieel evenwicht” zal het begrip “structureel en reëel evenwicht” worden gehanteerd. De Gemeentewet/ Provinciewet en het Gemeenschappelijk Financieel toezichtkader (GTK) “Zichtbaar toezicht” zullen worden aangepast.

De programmabegroting 2013 en de meerjarenraming 2014-2016 zullen nog worden beoordeeld op basis van het Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader “Zichtbaar Toezicht” (GTK) van februari 2008, omdat de wetwijziging pas per 1 januari 2013 van kracht wordt.

Datum

24 april 2012

Ons kenmerk

C2073297/3011058

Wet Houdbare OverheidsFinanciën (Wet HOF)

Nederland gaat de recente Europese afspraken ten aanzien van begrotingsdiscipline opnemen in de Wet houdbare overheidsfinanciën (HOF). Omdat ook gemeenten, provincies en waterschappen bijdragen aan het begrotingstekort van de collectieve sector, bepaalt het wetsvoorstel dat niet alleen het Rijk maar ook de decentrale overheden zich moeten houden aan de doelstellingen uit het aangescherpte Stabiliteits- en Groeipact. Over de bijdrage van de decentrale overheden aan de Europese doelstellingen wordt bestuurlijk overleg gevoerd. In het wetsontwerp is onder meer geregeld dat:

- Het aandeel van de provincies, gemeenten (incl. gemeenschappelijke regelingen) en waterschappen jaarlijks wordt vastgesteld door de minister van BZK;
- Bij het vaststellen van de toezichtsvorm wordt beoordeeld of de gemeente zich heeft gehouden aan het aandeel van het EMU-saldo in het begrotingsjaar;
- Indien sprake is van overschrijding van het toegestane aandeel in het EMU-saldo door de decentrale overheden zal er een korting in het daarop volgend jaar plaatsvinden op het provincie- dan wel gemeentefonds. De korting heeft gedurende maximaal drie jaar het karakter van een renteloos depot. Het depot wordt in het vierde jaar vrijgegeven als er gedurende twee van de drie jaren geen sprake is van een overschrijding. Is dit wel het geval dan vervalt het depot aan 's Rijks schatkist.

De Wet HOF is ter consultatie voorgelegd aan de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), het Interprovinciaal Overleg (IPO) en de Unie van Waterschappen (UvW). Vervolgens zal het wetsvoorstel voor advies worden aangeboden aan de Raad van State. Het kabinet verwacht het wetsvoorstel nog voor de zomer van 2012 aan de Tweede Kamer te sturen. De beoogde ingangsdatum van de Wet HOF is 1 januari 2013.

Tenslotte willen wij onze website www.brabant.nl/ToezichtOpGemeenten onder uw aandacht brengen. Op deze site vindt u (o.a.) diverse actualiteiten op het gebied van financieel toezicht en de ontwikkeling van het interbestuurlijk toezicht bij de provincie Noord-Brabant. Zo vindt u onder het kopje ‘financieel toezicht’ een handige flyer waarin wij een korte toelichting geven over de wijze

waarop de provinciale toezichthouder uw begroting beoordeelt. Wellicht kan deze werkwijze u ook behulpzaam zijn bij de uitvoering van uw eigen kaderstellende en controlerende taak.

Datum

24 april 2012

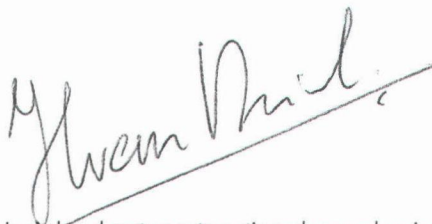
Ons kenmerk

C2073297/3011058

Deze brief zal in afschrift worden verzonden naar uw college van B&W.

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,
namens deze,

J.A.J. van Driel,
bureauhoofd Interbestuurlijke Betrekkingen en Toezicht

In verband met geautomatiseerd verwerken is dit document
digitaal ondertekend

